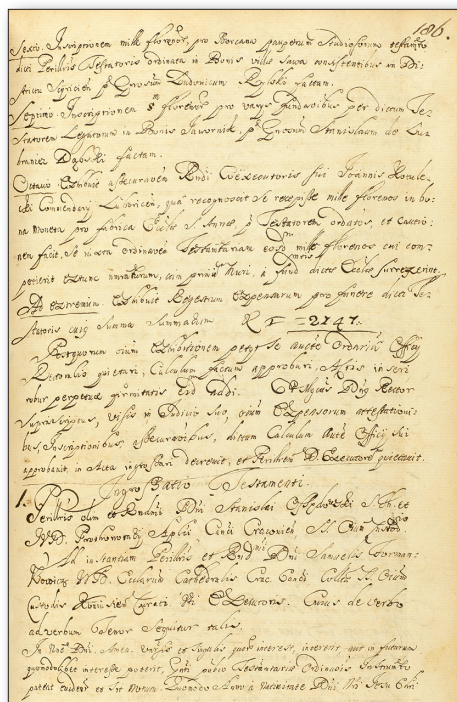

OSSEĎOWSKI (Ossendowski) STANISŁAW h. Lis

(zm. po 5 III 1669 r.)

Pochodził z rodziny szlacheckiej herbu Lis, z jej gałęzi piszącej się z Dzierżaw, był synem Tomasza. Miał siostrę Mariannę, w 1667 r. zakonnicę w zgromadzeniu augustianek na podkrakowskim Kazimierzu, oraz brata Ignacego, którego synowie Stanisław i Franciszek znaleźli się w gronie spadkobierców Stanisława.

W semestrze zimowym 1625/1626 Stanisław Ossędowski został immatrykulowany na uniwersytecie jako słuchacz sztuk wyzwolonych. W 1629 r. uzyskał promocję na bakałarza, a w 1632 – na magistra *artium* i doktora filozofii. W latach 1633–1635 wykładał jako docent *extraneus* na Wydziale Filozoficznym. W dniu 9 września 1639 r. został powołany do Kolegium Mniejszego. Wówczas ponownie zaczął prowadzić wykłady na Wydziale Filozoficznym, którego był dziekanem (1640–1642); w tym okresie (1639–1640) był także seniorem Bursy Sisiniusza. Wkrótce podjął również studia prawnicze i starania o uzyskanie najniższej profesury związanej z senioratem Bursy Prawników. W tym celu 23 czerwca 1642 r. przedstawił publicznie w *lectorium* Kolegium Prawniczego do dysputy przygotowaną przez siebie dysertację cywilistyczną o wyzysku (*Quaestio de laesione ultra dimidium...*, Kraków 1642). Uwieńczona powodzeniem jej obrona umożliwiła mu objęcie wspomnianego stanowiska, które sprawował z pewnością w 1643 r. Przyjęty do Kolegium Prawniczego na mocy przeprowadzonej 19 kwietnia 1646 r. dysputy tezy inkorporacyjnej z dziedziny prawa rodzinnego (*Quaestio de sponsalibus...*, Kraków 1646), przed 19 października 1646 r. został profesorem praw nowych, objąwszy katedrę po Adamie Roszczewiczu. Dnia 18 września 1649 wyruszył za zezwoleniem uniwersytetu w podróż do Włoch, gdzie zyskał tytuł protonotariusza apostolskiego oraz doktoraty teologii i obojga praw. Przed 12 sierpnia 1650 r. objął profesurę instytucji prawa rzymskiego (*professio Iusti-*

Karta z rozporządzenia ostatniej woli Stanisława Ossędowskiego (AUJ rkps 36, k. 186)

nianaea). Swój rzymski stopień doktorski z prawa nostryfikował dopiero w 1657 r., po przedłożeniu w grudniu t.r. rozprawy z dziedziny prawa procesowego (*Quaestio de iuramento calumniae...*, Kraków 1657). Był wielokrotnym dziekanem Wydziału Prawa (m.in. 1652/1653, 1658, 1658/1659, 1662 i 1666/1667), a w latach 1646–1663 siedmiokrotnym prepozytem i trzynastokrotnym radcą Kolegium Prawniczego.

W latach 1635–1639 nauczał gramatyki, następnie poetyki (1637–1639), wreszcie retoryki (1639) w Szkołach Nowodworskich. W owym czasie sam wygłaszał i publikował przy różnych okazjach panegiryki, a także organizował okolicznościowe występy swoich uczniów, składające się z partii poetyckich recytowanych bądź śpiewanych. Treść niektórych z nich jest dziś znana dzięki wydaniu tekstów przedstawień drukiem (jest wśród nich m.in. zapis występu wokalnego uczniów, zaprezentowanego przy okazji uroczystego powitania króla Władysława IV i królowej Cecylii Renaty pt. *Cithara Novodvorsiana...*, Kraków 1638).

Pierwszym kościelnym beneficjum Ossędowskiego, otrzymanym niedługo po przyjęciu go do Kolegium Mniejszego i przyjęciu przezeń święceń kapłańskich, była altaria św. Tomasza Kantuaryjskiego w wawelskiej katedrze. W latach 1651–1674 był Ossędowski kustoszem kapituły kolegiackiej Wszystkich Świętych w Krakowie, od 19 kwietnia 1652 r. był wzmiankowany jako notariusz apostolski, przed 18 kwietnia 1653 r. został także prebendarzem kościoła św. Marii Magdaleny, a 15 grudnia 1653 r. objął funkcję proboszcza w Koniuszy. Najbardziej prestiżowym kościelnym beneficjum uzyskanym przez Ossędowskiego był jednak kanonikat katedralny krakowski (*fundi Karniów*), którą to zaszczytną funkcję sprawował od 5 marca 1666 r.

Jako profesor i duchowny Ossędowski był czynnie zaangażowany w szerzenie kultu i starania o beatyfikację Jana Kantego. Już w 1647 r. ufundował przedstawiający go obraz, a w swym testamencie, spisany 3 maja 1667 r., nie tylko odwołał się do wstawiennictwa Jana Kantego, lecz także zapisał 50 dukatów na fundusz jego beatyfikacji. W swej ostatniej woli przeznaczył także m.in. kwotę 50 dukatów dla siostry, bratanek podarował 200 złp i po jednym koniu maści „siwej”; nie zapomniał również o swym wiernym służącym Tomaszu. Kanonikom katedralnym krakowskim i kanonikom przy kolegiacie Wszystkich Świętych zapisał po dukacie, uniwersytetowi 100 złp na organizację uroczystości pogrzebowych, tyleż zgromadzeniu sióstr augustianek na Kazimierzu. W rozporządzeniu swej ostatniej woli wskazał też miejsce pochówku, w pobliżu ołtarza Świętego Krzyża w krakowskiej katedrze, obok miejsca, gdzie spoczął jego protektor w kurii biskupiej, biskup-sufragan laodycejski Mikołaj Oborski. Wykonawcami testamentu Ossędowskiego byli m.in. kolega z uniwersytetu i dwóch kapituł, Andrzej Grabianowski, oraz bratanek i imiennik profesora, Stanisław Ossędowski.

Zmarł po 5 marca 1669 r.

AUJ rkps 36 s. 186–191; AUJ rkps 49 s. 53–146; AUJ rkps 208 s. 322; BJ rkps 5359 II t. 9 fol. 181–182v; Estreicher Bibliografia 23 s. 473–475; W. Baczkowska, *Ossędowski Stanisław*, PSB, t. 24, Wrocław 1979, s. 386; Michalewiczowie 1 s. 525–526 nr 929 (gdzie błędne utożsamiono bratanek profesora z nim samym); Michalewiczowie 5/1 s. 34; E. Ozorowski, *Ossędowski Stanisław*, SPTK 3 s. 277–278.

Krzysztof Fokt